

Изграждането на нова Шотландия: Образованието и ученето през целия живот в независима Шотландия

BUILDING A NEW
SCOTLAND

Резюме

Това е резюме на предложенията на шотландското правителство за образованието и ученето през целия живот в независима Шотландия. Пълният текст на документа:

- излага как настоящите политики осигуряват основите за учене чрез подход към правата и благосъстоянието, който дава на децата и младите хора най-добрите възможности да разгърнат пълния си потенциал; и обяснява как ще надграждаме това в независима Шотландия
- описва какво могат да очакват хората в Шотландия, докато преминават през процеса на образованието и ученето през целия живот, и как бихме могли да усъвършенстваме нашите предложения в областта на образованието

Докладът, който следва, съдържа повече подробности за тези предложения, включително доказателствата, на които те се основават, както и препратки към източници.

Образование и учене през целия живот в Шотландия

Самостоятелната и независима образователна система на Шотландия съществува още преди ерата на децентрализацията, а отличните постижения на шотландското образование в международен план са постигнати много преди Акта за съюз.

Първият университет в Шотландия - „Сейнт Андрюс“ - е основан в началото на 15-и век и е третият най-стар в англоезичния свят. Университетът в Глазгоу е основан през 1451 г. по молба на шотландския крал Джеймс II, а университетът в Абърдийн е третият най-стар в Шотландия. Образованието в Шотландия се гордее с историческите си традиции в сферата на образованието.

Днес образователната система на Шотландия се подпомага от работата на шотландското правителство, местните власти и общностите в Шотландия в градовете и селата по цялата територия на нашата нация. Университетите и колежаите, които днес са част от многообразния сектор на допълнителното и висшето образование, предоставят на младите хора разнообразни възможности за обучение. Всъщност процентът на шотландците, които имат висше образование, остава един от най-високите в Европа.

Независимостта ще даде на бъдещите шотландски правителства възможността да вземат решения, които в момента не са налични в рамките на споразумението за децентрализация; решения, които ще направят условията и основите за учене още

по-силни, така че всеки млад човек да има възможно най-добрия шанс да успее в училище и в следгимназиалното образование, а всички ние да имаме потенциала и възможността да продължим да учим през целия си живот. Понастоящем Шотландия не разполага с пълни правомощия във всички области на политиката, които биха ѝ позволили да се справи изцяло с детската бедност. При наличие на пълните правомощия на независима държава бъдещите правителства на Шотландия биха могли да вземат различни политически решения за това как най-ефективно да се справят с детската бедност.

Бъдещите правителства на Шотландия биха могли да обмислят подобрения в системата за родителски отпуск и заплащане, като въведат по-високи минимални стандарти от тези, които понастоящем се определят от правителството на Обединеното кралство. Това може да включва:

- увеличаване на продължителността и равнището на платения отпуск по майчинство за майките
- за бащите/партньорите - подобряване на действащата законова разпоредба за двуседмичен отпуск и заплащане и предоставяне на допълнителни седмици споделен родителски отпуск, който се ползва в края на петдесет и двуседмичния период на майчинство
- осигуряване на тридневен платен отпуск на жените, претърпели спонтанен аборт

В независима Шотландия шотландското правителство ще работи заедно със семействата в Шотландия, за да определи как тази амбиция може да бъде осъществена.

Шотландия беше първата държава в Обединеното кралство, която включи Конвенцията на ООН за правата на детето (UNCRC) директно в закона с приемането на Закона за Конвенцията на ООН за правата на детето (включване) (Шотландия) от 2024 г. („Законът за UNCRC“). Шотландското правителство вече е доказало ангажимента си да защитава правата на децата. Понастоящем обаче задължението не се прилага за всички функции или услуги, предоставяни от обществените органи в Шотландия.

Имайки правомощията на независима държава, шотландското правителство ще може да включи изцяло Конвенцията на ООН за правата на детето в законодателството на Шотландия, като по този начин допълнително подобри правата на децата. Този ангажимент, съчетан с подхода ни към прилагането на Getting it Right for Every Child (Правилно за всяко дете, съкратено GIRFEC), има за цел да осигури на всички деца и младежи възможно най-добрите основи за учене, независимо от обстоятелствата, в които се намират.

Освен това, при наличието на пълни правомощия в областта на равенството в независима Шотландия, едно бъдещо шотландско правителство би могло да работи с общността на хората с опит в полагането на грижи, за да реши дали превръщането на "опита в полагането на грижи" в защитена характеристика е

промяна, която би била приветствана. Могат да бъдат предприети съответни действия, за да се осигури по-голяма правна защита на лицата с опит в областта на предоставянето на грижи.

Международни изследвания показват, че висококачествените програми за ранно обучение и грижи (РОГ) за деца в предучилищна възраст са свързани с подобрения в образованието, заетостта и здравето на по-късен етап. Съществуват и доказателства, че децата в неравностойно положение се възползват най-много от тези програми и че инвестирането във висококачествени РОГ също има важни краткосрочни и дългосрочни ползи за развитието, образованието и здравето на децата.

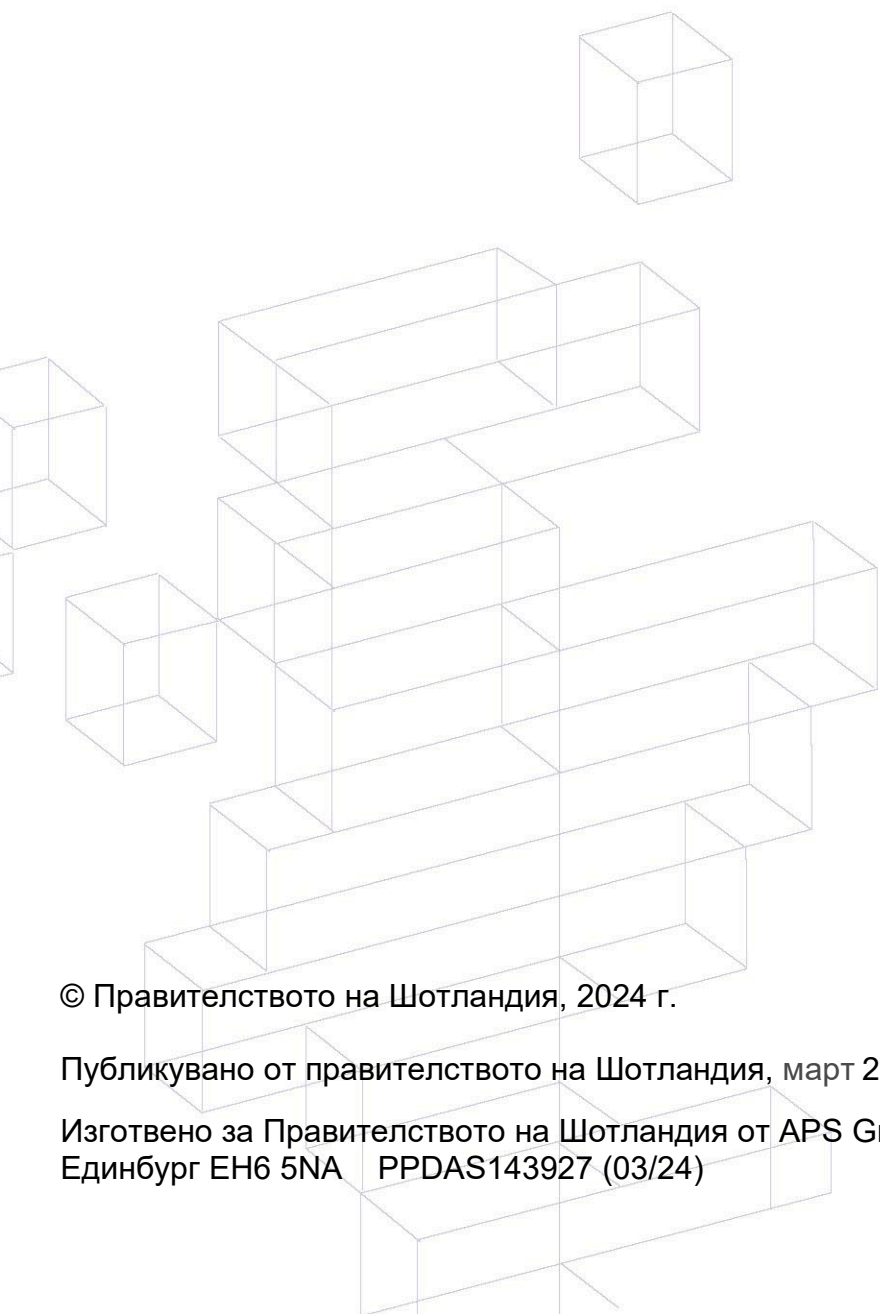
От 2021 г. насам Шотландия е единствената част от Обединеното кралство, която предлага 1140 часа финансирани РОГ годишно. Това се равнява на 30 часа седмично през учебния срок за всички три- и четиригодишни деца и двегодишни деца, които имат право на помощи, независимо от трудовия статут на родителите им. При получаване на независимост бъдещите правителства биха могли да се опитат да подобрят грижите за децата. Например едно бъдещо правителство би могло да вземе различни решения по отношение на дизайна на запазените понастоящем схеми - Universal Credit Childcare и Tax Free Childcare (Универсален кредит за грижи за деца и безплатни грижи за деца) - които подпомагат родителите и лицата, полагащи грижи, да плащат за грижи за деца.

Ние вече изграждаме система за училищно образование, която осигурява високи постижения и равнопоставеност на децата и младите хора. Независимият доклад на ОИСР за учебната програма за високи постижения в Шотландия констатира, че тя предлага „вдъхновяваща и широко подкрепяна философия на образованието“, като нейният дизайн предлага „гъвкавостта, необходима за по-нататъшно подобряване на обучението на учениците“.

Нашите сектори на висшето образование и научните изследвания са сред най-добрите в света. Колежите, университетите и специализираните институции в Шотландия са национално богатство, което оказва редица социални, икономически и културни влияния. Нашите предложения за подкрепа на студентите и политиката ни за безплатно обучение подпомагат около 120 000 студенти, които учат в Шотландия всяка година.

Бъдещите правителства биха могли също така да разработят система за студентски заеми, съобразена с нуждите на Шотландия, която би позволила по-голяма гъвкавост при отпускането на студентски заеми и не би подлежала на одобрение от страна на Министерството на финансите.

Независима Шотландия, като част от ЕС, също ще посрещне студенти от страните от ЕС в нашите колежи и университети от световна класа, като предотврати спада на студентите, идващи в Обединеното кралство след Брекзит. Студентите отново ще могат да участват в програми за обмен чрез програмата „Еразъм“.

© Правителството на Шотландия, 2024 г.

Публикувано от правителството на Шотландия, март 2024 г.

Изготвено за Правителството на Шотландия от APS Group Scotland, 21 Tennant Street,
Единбург EH6 5NA PPDAS143927 (03/24)